

Boeien met het brein in het Evoluon

Het Evoluon gaat voor het eerst sinds 1989 voor een langere periode open voor het publiek. De Brain Experience biedt van 7 juli tot en met 19 augustus verschillende tentoonstellingen rond de werking van de hersenen. Een familie-uitje over het brein, in Brainport. Met op de achtergrond een strategisch belang: regionale vindingen tonen en de jeugd interesseren voor wetenschap en techniek.

door Peter Scholtes in ED d.d. 23 juni 2012

De hersenscanner is populair. Vooral meisjes rennen er meteen op af, in Discovery Center Continium in Kerkrade. In de scanner liggen, wachten op het geluid als de scan wordt gemaakt. Spannend. De Philips- scanner en 27 andere 'ontdekstations' verhuizen dezer weken van Kerkrade naar Eindhoven. De Get Smart doe-tentoonstelling gaat het hart vormen van de Brain Experience in het Evoluon. Continium ontwikkelde deze expositie samen met collega's uit Denemarken en Zweden. Later reist de tentoonstelling door naar Noorwegen. Tijdens de tussenstop in Eindhoven hopen Continium en het Evoluon zo'n 30.000 bezoekers te mogen begroeten.

'Get Smart' was in Kerkrade in zeven maanden tijd goed voor 80.000 belangstellenden, vooral kinderen van de basisschool. Maar ook volwassenen steken er wat van op. Spelenderwijs word je bijgebracht hoe de hersenen werken en wat je kunt doen om je brein in conditie te houden. En je kunt de capaciteiten van je hersenen testen, om cijfers te onthouden bijvoorbeeld. Door vooraf in te loggen met een speciale chip en je voorkeuren aan te geven, wordt een individuele route langs de stations voor je uitgestippeld. Thuis kun je via internet je scores vergelijken met die van anderen.

Voor het Evoluon is de tentoonstelling van Continium een geschenk uit de hemel. Jarenlang is onderzocht of en hoe het icoon van Eindhoven een meer publieke functie zou kunnen (terug) krijgen. „We hebben de handschoen opgepakt. Door de samenwerking met Continium is dit mogelijk”, zegt operationeel directeur Erik Janssen van het Evoluon.

Een zomerepositie past in het huidige ritme van activiteiten in het gebouw, dat eigendom is van

Philips. In het congressen vergadercentrum is het rustig in vakantietijd. Met een periode van zes weken biedt de zomer de beste kans op een financieel gezonde exploitatie van de expo.

De tentoonstelling vergt een investering van enkele tonnen. Continium en Philips dragen gezamenlijk de kosten. Ze hopen quitte te spelen. Een eventueel positief saldo wordt gereserveerd voor de komende jaren. Continium heeft voor de Brain Experience het nodige toegevoegd aan de hoofdtentoonstelling zoals die in Kerkrade te zien was. Het Evoluon wilde alle ringen in het gebouw met activiteiten vullen. Het uitje moet bovendien aantrekkelijk zijn voor bezoekers 'van 5 tot 88' jaar en een verblijfstijd van zo'n vier uur bieden.

In een apart onderdeel wordt de ontwikkeling van hersens en mogelijke aandoeningen als Alzheimer belicht. Wat er in je hoofd speelt bij autisme wordt verbeeld. Een museaal element is de fototentoonstelling Beautiful Brain, met kunstzinnige beelden van hersenen zoals wetenschappers die zien.

Het regionale bedrijfsleven mocht in de expositie niet ontbreken. Het Evoluon wil immers ook een rol vervullen als etalage van Brainport. Vijftien innovaties op het gebied van hersenonderzoek worden getoond, zoals de draadloze EEG-helm van het Holst Centre voor onderzoek naar opwinding.

„Brainport is voor de burgers een begrip dat niet fysiek in beeld is”, weet Evoluon directeur Janssen. „Heel veel mensen weten niet wat zich binnen de gebouwen van bijvoorbeeld de High Tech Campus afspeelt. Op deze manier kunnen we laten zien dat hier fantastische dingen worden ontwikkeld.”

Voor de oudere bezoeker die in zijn of haar jongere jaren in het Evoluon kwam, wordt geappelleerd aan het gevoel van weleer. Een robot verzorgt de ontvangst, net zoals vroeger. Verwondering oproepen, fascineren, inspireren. Dat is wat Brain Experience wil doen. Met als hoger doel: de interesse van de jeugd voor wetenschap en technologie stimuleren. In de hoop dat het nijpende tekort aan arbeidskrachten in deze sectoren een halt kan worden toegeroepen.

Of het ook zo gaat werken? „Waarom praat iedereen nog over het Evoluon?”, zegt Continium-directeur Hans Gubbels, die in Eindhoven werktuigbouwkunde studeerde. „Niet omdat je er leerde solderen. Maar omdat je gefascineerd werd door wat je zag. Dat hou je vast.”

Een ware test voor het brein: veters proberen te strikken met behulp van stokjes.

foto **Continium**

Luisteren naar muziek, een weldaad voor de hersenen.

foto **Continium**

‘ Brainport 2020’, pact Zuidoost-Brabant en Limburg

Het brein, Brainport, Limburg en het Evoluon; Brain Experience is illustratief voor de samenwerking die vastere vorm moet krijgen in Zuidoost-Nederland. De Brainport- samenwerking die we in Zuidoost-Brabant kennen tussen overheid, ondernemers en kennisinstellingen moet worden uitgebreid met Limburg. Doel is een top-economische regio te creëren die in 2020 tot de top drie van Europa en top tien van de wereld behoort.

Een van de vele onderdelen van het actieprogramma van *Brainport 2020* gaat over het bevorderen van de interesse onder de jeugd voor wetenschap en techniek. Daarin vinden Continium en het Evoluon elkaar. Het Limburgse ontdekcentrum wil ‘een informele leeromgeving zijn’, zegt directeur Hans Gubbels. Het Evoluon had die rol van oudsher en wil die deels terug. Het icoon van Eindhoven blijft congrescentrum, maar wil een grotere rol spelen als Brainport ontmoetingscentrum. Zowel voor bedrijven en instellingen als het grote publiek.

Continium en het Evoluon willen structureel gaan samenwerken, mits Brain Experience een succes wordt. Nu Limburg aanhaakt bij Brainport ziet het door de provincie gesubsidieerde Continium voor zichzelf een taak weggelegd in de grotere regio Zuidoost-Nederland. „We zouden in dat gebied verbindingen tot stand kunnen brengen.”

Als voorbeeld geldt de wijze waarop Gubbels rond de brein-tentoonstelling in Continium een programma opstelde met activiteiten, lezingen en workshops in de gehele provincie Limburg, onder de noemer ‘het jaar van het brein’. Het Alzheimer Centrum Limburg, de Universiteit Maastricht en de Open Universiteit participeren in het project. Het Evoluon neemt deel aan het brein-project met de tot Brain Experience uitgebreide expositie.

Bij een volgende zomertentoonstelling in het Evoluon is het organiseren van congressen en lezingen rond het expositiethema (volgend jaar: innovatie) een optie, zegt operationeel directeur Erik Janssen van het Evoluon.

Gubbels denkt aan samenwerking met andere instanties in de regio die zich richten op het bevorderen van de interesse in techniek en technologie. „En eigenlijk moet de Dutch Technology Week aan de expositie in het Evoluon voorafgaan.”

Met 1500 man per dag zit het wel vol

Wat kun je verwachten als je voor het eerst in 23 jaar het Evoluon voor langere tijd opent voor het publiek? De organisatoren hebben eigenlijk geen flauw idee. Met Open Monumentendag trok het Evoluon duizenden belangstellenden. 'Get Smart', de hoofdtentoonstelling van 'Brain Experience', was in de meivakantie in Kerkrade goed voor 8.000 bezoekers.

Het Evoluon richt zich op 33.000 bezoekers in 44 dagen, ofwel gemiddeld 750 man per dag. „Tot 1500 mensen per dag kunnen we comfortabel kwijt. Anders gaan de wachttijden oplopen”, zegt Hans Gubbels van Continium.

Bezoekers die via internet toegangskarten (à tien euro) kopen, worden gewaarschuwd als ze voor een te drukke dag willen reserveren. Ze krijgen dan het advies om een andere datum te boeken.

Directeur Hans Gubbels van Continium bij de hersenscanner tijdens de tentoonstelling Get Smart in Kerkrade.

foto **Arnaud Nilwik**

Erik Janssen in het Evoluon, waar de Brain Experience alle ringen met activiteiten zal vullen.

foto **René Manders**